

„Sok szép emléket őrzök Magyarországról”

Búcsúinterjú *öexc. Alberto Bottari de Castello érsek, apostoli nunciussal*

“I cherish a lot of beautiful memories from Hungary”

Farewell interview with H.E. Mons. Alberto Bottari de Castello, Apostolic Nuncio

■ Monsignore, hamarosan véget ér magyarországi megbízatása. Mit tekint hatéves missziója legnagyobb eredményeinek?

– Kicsit nehéz erre válaszolni, mert nem engem illet a munkám megítélése. Arra törekedtem, hogy szeretettel és figyelemmel végezzem a munkámat, amiben minden fontos volt. A magyar kormányval való együttműködésről szeretném megemlíteni, hogy új

kozások során nagyon jó és őszinte kapcsolatot alakítottam ki a nagykövetekkel, diplomatákkal. Sok szép emléket őrzök Magyarországról, hivatalos minőségemben is, a köztársasági elnök hagyományos újévi fogadásáról a DT képviselőjében, a nemzeti ünnepekről, a nagyszerű kulturális eseményekről. A nagykövetek búcsúztatásakor mindig fontosnak tartottam kiemelni az itteni szolgálat alatt elért eredményeiket is.

■ Történetek változások a doyen munkájában?

– Amikor átvettem a tisztséget a doyennek csak egy segítése volt, a kincstárnok: a libanoni nagykövet *öexc. Stephan Charbel* sokat segített aktív és hatékony munkájával. Később felmerült az ötlet, hogy alakítsunk egy, a doyen munkáját segítő csapatot. Utánanéztünk, hogy létezik-e más országokban iránymutatás a doyen munkáról. S a Latin-Amerikából kapott

megállapodást írtunk alá a Szentszék és Magyarország között. A diplomáciai kapcsolatok felvételének 25. évfordulója alkalmából rendezett eseményen részt vett *öexc. Paul Richard Gallagher*, a Szentszéki Államtitkárság államközi kapcsolatokért felelős titkára. Ami a diplomáciai tevékenységem személyes vonatkozását illeti, pályám során ez volt az első ország, ahol a Diplomáciai Testület (DT) doyenje tisztséget is betöltöttem. Számos afrikai országban szolgáltam, ahol a katolikusok kisebbségben vannak, Japánban is, a nuncius nagy tiszteletnek örvend, de csak egy a 150 nagykövet között. Magyarországon más a helyzet, ahogy megérkeztem, rögtön rám ruházták a felelősségteljes doyen tisztséget, s nagy örömeimre jól fogadtak és elfogadtak. Ezalatt én is sokat tanultam, s a kezdeményezéseimről mindig kikértem az itt működő nagykövetek véleményét. A személyes talál-

minta alapján összeállítottuk a Guideline-t, a KKM protokollisztály segítségével. Létrehoztuk a tanácsadói csoportot és a titkári pozíciót, amelyet *öexc. Verónica Chahin*, chilei nagykövet asszony tölt be. *Öexc. Liseth Satumbo Pena*, angolai nagykövet asszonyt, aki több évig volt a kincstárnok, a marokkói nagykövet asszony *öexc. Karima Kabbaj* követi. A személyekről természetesen közösen döntöttünk. A doyen helyettese, *öexc. Vilayat Guliyev*, Azerbajdzsán nagykövete lesz a doyen az új nuncius érkezéséig. Az utódom még nincs kijelölve. Örülök, hogy közös munkánk eredménye fennmarad és ennek szellemében lehet dolgozni a jövőben.

■ Hogyan értékeli a kollégákkal és a partnerekkel való együttműködést?

– Rendkívül jó baráti, kölcsönös tiszteleten és kreatív kezdeményezéseken alapu-

■ Monsignor, Your tenure in Hungary will expire soon. What do You consider the greatest achievements of Your six-year mission here?

– It is a bit hard to answer this question, as it is not my task to evaluate my work. I have endeavoured to do my job with love and attention, where everything was important. Of the cooperation with the Hungarian Government I would like to say that we have signed a new agreement between the Holy See and Hungary. H.E. Paul Richard Gallagher, Secretary for Relations with States within the Holy See's Secretariat of State attended the event held on the occasion of the 25th anniversary of the establishment of diplomatic relations. Regarding the personal aspect of my diplomatic activity, during my career it was the first country, where I have also been Dean of the Diplomatic Corps (CD). I served in many African countries, where Catholics are in minority, also in Japan, where the Nuncio is highly respected, but he's just one of the 150 ambassadors. The situation is different in Hungary, when I arrived I was assigned to the responsible position of Dean, and to my greatest pleasure I was well received and accepted. I have also learned a lot in this time, and about my initiatives I have always asked the opinion of the ambassadors accredited to Hungary. During personal meetings, I could make good and honest relations with the ambassadors and diplomats. I cherish many beautiful memories from Hungary, even in my official capacity: representing the diplomatic corps at the President's traditional New Year reception, the national days, the fascinating cultural events. At the farewells of Ambassadors, I always found it important to highlight their achievements during their posting here.

■ Have there been any changes in the work of the Dean?

– When I got this title, the Dean had only one person to assist, the treasurer: H.E. Stephan Charbel, Ambassador of Lebanon to Hungary helped a lot with his active and efficient work. Later, the idea came up to form a team helping the work of the Dean. We

ló kapcsolat alakult ki a diplomáciai testület tagjaival. Nyilvánvaló, hogy mindannyian a saját országunkat képviseljük, saját hagyományainkkal. De ez összességében a különböző kultúrák, a hagyományok és a tapasztalatok kimeríthetetlen tárházaként van jelen a diplomáciai testületben. Találkozunk a nemzeti ünnepeken, a hivatalos és kulturális eseményeken a nagykövetségek és a Külgazdasági és Külügyminisztérium szervezésében is, mint idén a tokaji szüret volt. Ezáltal a kapcsolatok emberi oldala is erősödik. Nagyon hálás vagyok a KKM-nek, hogy eredményesen együttműködtünk olyan kérdések megoldásában, mint a repülőtéri parkolás vagy egyéb technikai ügyek. A diplomáciai autók új rendszámátlát kaptak, a diplomaták részére új ID-kártya készült, amelyen egyértelműbben jelölik a diplomáciai státuszt. A szeretet és a figyelem, amit itt tapasztaltam a magyar kormány, az emberek az egyház, a hívők és a diplomáciai testület tagjai részéről nagyon inspirálóan hatott rám és megkönnyítette a munkámat.

■ Nuncius úr minden évben megünnepelte a pápa beiktatásának évfordulóját.

– Ami az országoknak a nemzeti ünnep, az számunkra a pápa ünnepe. Minden évben megünnepeljük a beiktatását, az idén pedig Szent Péter és Pál apostolok ünnepe, a római egyház fő védőszentjeinek napja lett a pápa ünnepe. Ez jó alkalom, hogy beszéljünk a Szentatyáról, felidézünk a gondolatait, kezdeményezéseit. Az ünnepség – nagy örömmel – idén is sikeres volt, ami az ő érdeme, nem az enyém.

■ Ferenc pápa rendkívüli ember, nagyon népszerű és tisztelet övezi szerte a világon.

– Igen, egyetértsek, s szeretném elmondani, hogy minden pápának más személyisége, látásmódja és karizmája van, mint a nunciusok, nagykövetelek, elnökök és emberek esetében is. Ferenc pápa azt az utat választotta, hogy minél közelebb legyen az emberekhez egy zárt világ helyett. Közvetlenül akar az emberek személyes gondjaira válaszolni. Támogatja a szenvedőket az életét meghatározó személyes tapasztalatai és kultúrájának megfelelően. Ha valami jelentős esemény történik a világban, ráirányítja a figyelmet, s ebből nem marad ki a társadalom egyetlen rétege sem. Természetesen a hivatalos kapcsolatok ápolását is fontos feladatának tekinti.

checked if there were any guidelines about the work of the dean in other countries. And based on the sample from Latin America we compiled the Guideline in contact with the Protocol Department at the Ministry of Foreign Affairs and Trade. We created the advisory group and the secretary position, of which H.E. Verónica Chahin, Ambassador of Chile is in charge. H.E. Lizeth Satumbo Pena, Ambassador of Angola, who was the treasurer for several years, is followed by the Ambassador of Morocco, H.E. Karima Kabaj. Certainly we made the decision on the people together. The Deputy Dean, H.E. Vilayat Guliyev, Ambassador of Azerbaijan will be the Dean until the new Apostolic Nuncio arrives. My successor has not been appointed, yet. I am glad that the results of our common work will remain, and continue in this spirit in the future.

■ How do You evaluate the cooperation with the colleagues and partners?

– I have managed to build a really good and friendly relationship based on mutual respect and creative initiatives with the members of the CD. Obviously, we all represent our own country with its own traditions. But this, in sum, is present in the CD as an infinite treasury of different cultures, traditions and experiences. We meet on national holidays as well as on official and cultural events organised by the Embassies and the Ministry of Foreign Affairs and Trade, as was the Tokaj harvest this year. This also strengthens the human side of relationships. I am very grateful to the Ministry for the effective cooperation in solving issues such as airport parking or other technical matters. Diplomatic cars got new license plates, and diplomats received new ID cards, with a clearer indication of the diplomatic status. Love and attention, I experienced here from the Hungarian government, the people, the Church, the believers and the members of the Diplomatic Corps, meant great inspiration and made my work easier.

■ Your Excellency celebrated the anniversary of the Pope's inauguration every year.

– What is a national day for a country that is the day of the Pope for us. Each year we celebrate the Papal inauguration and this year the day of the Apostles St. Peter and St. Paul, the main patron saints of the Roman Catholic Church became the Day of the Pope. It is a good opportunity to talk about His Holiness and to recall his thoughts and

initiatives. The celebration – to my great delight – was very successful again this year, which is His merit, not mine.

■ Pope Francis is an exceptional man, very popular and highly respected all over the world.

– Yes, I agree, and I would like to add, that every pope has a different personality, view and charisma, such as the nuncios, ambassadors, presidents and ordinary people. Pope Francis chose a path to be closer to people instead of staying in a closed world. He would like to address people's personal problems directly and he supports the suffering according to his personal life experiences and culture. If something significant happens in the world, he draws the attention to it, and no single layer of society is left out. Of course, he also considers the cultivation of official relations an important task.

■ Throughout Your long diplomatic activity, You served different popes.

– I began my career at the time of Pope Paul VI, whose personality I highly appreciate. I was a young secretary in the Vatican, and I remember well that he received me with my parents and in a good atmosphere talk he thanked my awed mother for letting me serve the Church. The short papacy of Pope John Paul I was followed by Pope John Paul II with strong charisma and great prestige. When I arrived in Hungary Pope Benedict XVI was the Head of the Church. I have had the chance to see the "paternal" eyes of Pope Francis many times. He is a very direct man with deep emotions and immense moral credibility. He is the Pope of people and rewarded with love all over the world.

■ How do You see the years spent in Hungary?

– I highly appreciate the more than six years I have spent here, as well as the steady spirituality, the national identity, the role of families – also expressed in the political life, and the reference to the Christian roots of the country, which is not to be found in every European country. In many places people live in fear because of the terrorist attacks, there is peace here, and it is a value, that the ambassadors also recognise in our talks.

■ Is there a change compared to the situation six years ago?

– Circumstances influence the mood in the country. Six years ago, we could not imagine the flood of migrants which occurred

■ Hosszú diplomáciai szolgálata több pápa idejére terjed ki.

– VI. Pál pápa idején kezdtem a pályámat, akinek a személyiségét ugyancsak nagyra értékelem. Fiatal titkár voltam a Vatikánban, s jól emlékszem, hogy a szüleimmel együtt fogadott és egy nagyon jó hangulatú beszélgetésben köszönetet mondott megilletődött édesanyámnak, hogy az egyház szolgálatába engedett. I. János Pál rövid pápasága után az erős kisugárzású és nagy tekintélyű II. János Pál pápa következett. Amikor ideérkeztem XVI. Benedek pápa volt az egyházfő. Ferenc pápa „apai” szemeit többször volt szerencsém látni. Nagyon közvetlen, mély érzésű ember, óriási erkölcsi hitelességgel. Ő az emberek pápája, amit szeretettel viszonznak szerte a világon.

■ Hogyan látja az itt töltött éveket?

– Nagyra értékelem az itt töltött több mint hat évet, a szilárd szellemiséget, a nemzeti identitást, a család szerepét, ami a politikai életben is kifejezésre jut, az ország keresztény gyökereire való utalást, ez nem minden európai országban van így. Sok helyen az emberek aggodalomban élnek a terrorista támadások miatt, itt nyugalom van, s ez érték,

later, and there was no common European solution for this. From a humane point of view, we think that those people are in trouble and need help. It would be good to see more humanity. On the other hand, even the Pope says that reality must be considered: reception and integration are two different things. However, I can see that Hungary is open to accepting Christian refugees.

■ How will Your life continue after returning home?

– My parish is in Treviso, where I come from, and my family still lives. I will join the priests there. As a retired nuncio, I probably will be appointed member of an office in Rome and I keep contact with the Vatican and the international community, which I belong to. My foreign mission started before the age of 30, and over half of my life I spent in various countries and continents. You keep and treasure what you experienced.

■ Monsignor, what is Your Christmas message for this year?

– Over the years, it turns out that the spiritual values give the deepest meaning to life. We are busy with important daily duties and material issues, and have no time to

a nagykövetek is elismerik a beszélgetéseink alkalmával.

■ Van változás a hat évvel előtti helyzethez képest?

– A körülmények befolyásolják az országban uralkodó hangulatot. Hat évvel ezelőtt nem tudtuk elképzelni azt a menekültáradatot, amely később bekövetkezett, s erre nem volt közös európai megoldás. Humánus szempontból úgy tekintjük, hogy ezek az emberek bajban vannak, segítségre szorulnak. Jó lenne több emberséget tapasztalni. Másrésztől még a pápa is azt mondja, hogy a realitást kell nézni: a befogadás és az integráció két különböző dolog. Ugyanakkor azt látom, hogy Magyarország nyitott a keresztény menekültek befogadására.

■ Hazatérése után hogyan folytatódik az élete?

– Trevisóban van a parókiám, ahonnan származom és a családom is él, csatlakozom az ottani papokhoz. Nyugalmazott nunciusként valószínűleg kineveznek valamely római hivatal tagjává, kapcsolatban maradok a Vatikánnal és azzal a nemzetközi

közösséggel, ami a sajátom. Harmincéves korom előtt kezdődött a külföldi misszióm, az életem több mint fele különböző országokban és földrészekben zajlott. Az ember őrzi és kincsként tekint arra, amit megélt.

■ Monsignore, hogyan szól az idei karácsonyi üzenete?

– Az évek múlásával egyre jobban kiderül, hogy a lelki értékek adják az élet mély értelmét. Fontos napi teendőkkkel, anyagi jellegű dolgokkal vagyunk elfoglalva, s nincs időnk gondolkodni. A világban zajló sok erőszakos cselekedet miatt erőt vesz rajtunk a félelem és a pesszimizmus. De gondoljanak bele, s nekem is ez a tapasztalatom, hogy a legtöbb ember jó és a jóság elterjedt a világon. A kínai mondás is azt tartja: „egy ledőlő fának nagyobb a híre, mint az egész növekvő erdőnek”. Karácsony fénye hív, hogy lássuk, nem vagyunk egyedül: az Úr, a Szűzanya, a gyermek Jézus és a jó szándék üzenete inspirál bennünket. Teréz anya azt mondta: „ha nemcsak egy gyertya ég, hanem mindenki gyertyát gyújt, annak hatalmas fénye lesz”.

Popper Anna

think. Due to the many violent acts in the world we are overwhelmed by fear and pessimism. But think about it, and I also have this experience that most people are good and goodness is spread to the world. As a Chinese saying goes: “a fallen tree makes bigger news than the whole growing forest”.

The light of Christmas is calling to see, we are not alone: The Lord, the Virgin Mary, the Holy Child Jesus and the message of goodwill inspire us. Mother Theresa said: “if not only one candle is burning, but everybody lights a candle, it will have a huge light”.